

νησε τὰ χεῖλη. Τότε ἐκ τρίτου ὁ αὐτὸς ἱερεὺς κραυγάζει συνοδεύων καὶ τὴν κραυγὴν αὐτοῦ μὲ χειρονομίαν πλατεῖαν καὶ προκλητικὴν ζήτω μωρὲ ἔ. Τέλος τὸ πλῆθος ἵνα ἀποφύγῃ βεβαίως καὶ τετάρτην τοιαύτην παρακείμευσιν ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ στήθους ἐν ζήτῳ τόσῳ ταπεινὸν καὶ τόσῳ ἐξ ἀνάγκης, ὥστε ὁ Κουμουνδούρος ὠχρίασεν ὡς νὰ ἤκουσε τὴν καταδίκην του, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βασιλέως ἐξέλαμψαν ἐξ ἀγανακτήσεως καὶ οἱ μυκτῆρες τοῦ κ. Ράδοβιτς ἐκινήθησαν σπασμωδικῶς πρὸς τὴν θέσιν ὅπου ἴσταντο οἱ ὑπουργοί. Τώρα ἐρωτῶμεν τὸ ὑπουργεῖον, δὲν εἶχε τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα φίλους ἀρκούντως μελανειμονοῦντας καὶ ἀρκούντως κτενισμένους, ὥστε νὰ εἰσαγάγῃ αὐτοὺς ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ὅπως κραυγάζωσι τὸ ζήτω, ἐὰν ἤθελε τὸ τοιοῦτον; Ἄς ἦσαν καὶ κλητῆρες μετημφισμένοι, τί ἐβλαπτε τοῦτο πρὸς τὸν σκοπὸν; μήπως πρῶτην φορὰν ὁ Κουμουνδούρος θὰ ἐποιεῖτο χρῆσιν τῆς κοινωνικῆς ὑποστάθμης πρὸς ἐκδήλωσιν τοῦ δημοσίου φρονήματος, ἢ πρὸς ἐξαπάτησιν, κατὰ τὴν ἰδέαν του, τῶν ξένων; Ἄλλ' ἐπέπρωτο νὰ πλουτίσωμεν τὸ λεξικὸν τῶν συνταγματικῶν ἡμῶν ἐλευθεριῶν μὲ νέαν ἔτι φράσιν. Μετὰ τὸν μετασχηματισμὸν τῆς Βουλῆς τοῦ μακαρίτου Βούλγαρη, μετὰ τὸ λαὸς, Βασιλεὺς καὶ Κυβέρνησις τοῦ ἀοιδίμου Δεληγεώργη, μετὰ τὴν δεδηλωμένην πλειοψηφίαν τοῦ κ. Τρικούπη, μετὰ τὸ σὰς γνωρίζομεν καὶ μὰς γνωρίζετε τοῦ κ. Κουμουνδούρου, μετὰ τὸ κόφτο καὶ τὸ σιγαλὰ τῆς Πλάκας, ἀπεκτησάμεν ἤδη καὶ τὸ ζήτω μωρὲ τοῦ ἐφημερίου τῆς Μητροπόλεως. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πρέπει νὰ λάβῃ παράσημον· εἶναι καὶ οὗτος τύπος νεοελληνικῆς διαλεκτικῆς καὶ πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ σπεύσῃ ἐνθαρρύνουσα τόσῳ πρωτότυπον πνεύμα.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟΝ

Συμπολίτα. Ὡς νὰ προσεμάντευον, σοὶ ἔγραψον πρὸ ἐτῶν ἀκόμη μετὰξὺ ἄλλων :

«Μετέβη ποτε εἰς νεκροταφεῖον νύκτα γαλήνιον καὶ σκοτεινὴν; Συνέβη ποτὲ νὰ ἴδῃς εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον τῆς ἀληθοῦς ἀναπαύσεως φλόγα ἀργυρόχροον ἐπὶ μνήματος;» — Ἡ φλόξ εἶνε φωσφορικὴ, ἀνερχομένη ἀπὸ τοῦ πτώματος — εἶνε μηδέν. — Καὶ ὅμως οἱ δεισιδαίμονες, ἐκπληττόμενοι φεύγουσιν ἐντρομοί, τὴν κεφαλὴν ἐστραμμένην, ὡς πρὸς ἐνστίκτον, καὶ τὰς χεῖρας τεταμένας πρὸς τὴν φλόγα ἔχοντες· ὁ δὲ φόβος τῶν βαθμηδὸν αὐξάνει, καθ' ὅσον ἡ φλόξ συμπαρασυρομένη ὑπὸ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ρεύματος πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κενοῦ, ὅπερ σχηματίζει δίκην αὐτοκτοῦ τοῦ ὁ ὑποχωρῶν, φαίνεται παρακολουθοῦσα αὐτὸν, ὅπως εἰς τοὺς τολμηρῶς τούναντιον προχωροῦντας καὶ ἀπωθοῦντας πρὸς τὴν φλόγα τὴν ἀτμόσφαιραν, παρίσταται ἀποχωροῦσα καὶ διαλυομένη. — Ἐκ τούτου δὲ γεννᾶται ἡ παρεξήγησις, ὅτι ὑπάρχουσι βρυκόλακες, παρεξήγησις, τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζουσιν οἱ ὑποκριταὶ καὶ Παυλουλάκαι συμφερόντων ἕνεκεν. Φλόξ εἶνε καὶ ἡ πολιτικὴ τῶν δυνάμεων, ἣν τὰ συμφέροντα περιουσιάζουν ὑπ' ὅλας τὰς ἐπόψεις ἐπιφοδόν — εἶνε βρυκόλακας. — Μὴ ὑποχωρήσῃς ποτὲ ὡς δεισιδαίμων, διότι ἡ πολιτικὴ σὲ σύρει ἢ σὲ καταδικάζει· ἀπ' ἐναντίας προχώρησον μετὰ θάρρους ὑπὲρ τοῦ δικαίου σου καὶ ὁ ἐπιμένων νικᾷ. — Δείξον ὅτι ἀπεφά-

σισας νὰ σταυρωθῇς καὶ τότε μόνον θὰ ζήσης. — Ὁ φιλελεύθερος τύπος, ἡ φιλοσοφία, ἡ ποίησις θὰ σὲ θαυμάσουν καὶ οἱ λαοί, οἵτινες σήμερον ὀργῶσι, θὰ ὑψώσουν φωνήν. Τότε αἱ Κυβερνήσεις θὰ δισταῶσι, θὰ ἐννοήσουν τὸ δίκαιόν σου καὶ θ' ἀλλάξωσι γνώμην, ὅπως ἐπραξαν καὶ κατὰ τὸ 1821.»

Ἄλλ' εἶνε τάχα ἀνάγκη νὰ σοὶ ὑπομνήσω τὸ τοιοῦτον σήμερον; Μὴ καὶ δὲν τὸ βλέπεις ὁ ἴδιος, συμπολίτα;

Χθὲς ἐνώπιον τῆς Τουρκίας ἐνεφανίσθη εἰς βρυκόλακας διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Βερολίνου ἐπὶ τῆς διαρρηθμίσεως τῶν ἐλληνοτουρκικῶν ὀρίων καὶ τῇ εἶπε: «Αὐτὸ ἀπεφάσισα καὶ ἂν δὲν ὑπακούσῃς θὰ σὲ διαμελίσω» Πλὴν ἡ Τουρκία, μὴ δεισιδαίμων, δὲν ἐξιππάσθη, ἀλλ' εἰργάσθη τεχνικῶς καὶ ἐδίωξε τὸν βρυκόλακα, ἀνατρέψασα τὴν ἐν Βερολίνῳ ἀπόφασιν τῶν δυνάμεων, διότι «ὁ Τοῦρκος πλάνει τὸ λαὸν μὲ τὸν ἀραμπᾶ», κατὰ τὸ λόγιον. Καὶ σήμερον ἐνώπιον τῆς Ἑλλάδος ἐνεφανίσθη ὁ αὐτὸς βρυκόλακας, ἀνακρούσας πρύμναν, διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποφάσεως, καὶ τῇ λέγει: Ὑπάκουσον, ἄλλως θ' ἀπομονωθῇς καὶ κύριος οἶδε.

Τί θὰ πράζωμεν λοιπὸν ἡμεῖς, ἀφοῦ δὲν εἴμεθα τεχνῖται, ὡς οἱ Τοῦρκοι, καὶ τὸ ἐτι χεῖρον, ἀφοῦ ὁ δισταγμὸς, ἕνεκα τῆς ἀμφιβόλου ἐνεργείας, κατέστη κοινὴ πεποίθησις;

Τί θὰ πράζωμεν ἐρωτᾷτε; Νὰ ζητήσωμεν τὸν ἄνθρωπον, διότι οἱ διοικοῦντες ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ 1862 εἶνε πλείοτερον κακομαθημένοι καὶ ἄκριτοι ἢ ἄνθρωποι.

Μὴ μὲ εἶπη τις — Ἰδοὺ ἴσως φαντάζεσαι σύ. — Ὁχι. Ἐγὼ χθὲς πειθάνον νὰ ἡδυνάμην κάτι τι, ἀλλὰ σήμερον ἕνεκα τῶν τόσων πασιγνώστων καταδιώξεων, κατέστην δύστροπος καὶ εἶμαι τίποτε πλέον, ἢ μᾶλλον εἶμαι ἀτρίγγλα μεμψιμοιροῦσα ἐπὶ τῇ γενικῇ νεκροφανεῖᾳ — εἶμαι γλαυξ, ἀφίνουσα τὴν ἀπαισίαν φωνὴν ἐν τῇ σημερινῇ βαθεῖᾳ νυκτὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ποῦ εἶναι ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν;

Ποῦ εἶναι ἐρωτᾷτε; Ἄλλ' εἶναι δυνατόν ἡ Ἑλλὰς νὰ στερῇται ἀνθρώπων καὶ μόνον οἱ τῆς ἐπιφανείας νὰ παρουσιάζωνται ὡς τοιοῦτοι, οἵτινες εἶναι καὶ οἱ κυρίως αἰτίοι τῆς σημερινῆς καταστάσεως, γενόμενοι ἐν τῇ εὐκολοπιστίᾳ καὶ τῇ ἀρχομανίᾳ των, ὅργανα πάντοτε ξένης πολιτικῆς;

Ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀνθρώπους, βεβαιώθητε τοὺς ὁποίους μόνον ὁ θόρυβος θὰ ἀναδείξῃ.

Λοιπὸν ἐμπρὸς ἐξω καὶ μέσα.

Ἄς φανῶμεν ἄξιοι — ὡς καὶ εἴμεθα, ἀλλὰ μᾶς ἔχει καταπλήξει ὁ βρυκόλακας — Ἄς ἀποφασίσωμεν καὶ τότε θὰ ἴδωμεν ἂν ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει ἀνθρώπους καὶ ἂν ἡ διπλωματία θὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἀπειλὴν τῆς ἀπομονώσεως.

Μόνον εἴμεθα καὶ ἄλλοτε, ἀλλ' ἔκυψε τὸ πᾶν εἰς τὴν ἀπόφασιν.

Φαλῆς